

رام - ۶ خرداد

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

ششم خرداد

این روز در تاریخ معاصرمان با تاسیس چند نهاد و تثبیت چند قول و قرار همزمان است. روز جمعه جمعه ششم اردیبهشت ۱۲۸۳ چهل تن مشروطه‌خواه گرد هم جمع شدند و انجمن آزادیخواهان ایران را تاسیس کردند اردشیر جی، یحیی دولت‌آبادی، میرزا جهانگیر صوراسرافیل، سید جمال واعظ اصفهانی، و ملک المتکلمین از چهره‌های شاخص این گروه بودند. در همین روز بود که نخستین شماره از روزنامه ی صوراسرافیل هم انتشار یافت. این روز در ضمن با تاسیس خلافت در آیین احمدیه (۱۲۸۷) و اعلام نامزدی محمدرضا پهلوی و فوزیه (۱۳۱۷) نیز مقارن است. روزنامه‌ی کیهان هم به صاحب امتیازی عبدالرحمن فرامرزی و مدیریت و سر دبیری دکتر مصطفی مصباح زاده در چنین روزی به سال ۱۳۲۱ انتشار خود را آغاز کرد. حدود دو دهه بعد در ۱۳۳۹ کودتای نظامی در ترکیه به دموکراسی پایان داد و رئیس جمهور جلال بایر را از قدرت خلع کرد.

جشن نامزدی محمدرضا
پهلوی و فوزیه در مصر

در سرزمینهای انیرانی این روز با رخدادهایی متنوع مصادف بوده است. در ۱۰۸۲ پتر کبیر شهر سن پترزبورگ را بنیان نهاد، در ۱۲۳۹ گاریبالدی حمله به پالمو را در سیسیل آغاز کرد که مرحله‌ای مهم در تشکیل کشور ایتالیا بود، در ۱۲۸۴ جنگ تسوشیما بین روس و ژاپن آغاز شد که در ظهور موجی از استعمارستیزی در کشورهای غیراروپایی تعیین کننده بود. چهار سال بعد در ۱۲۸۶ طاعون در سان فرانسیسکو شایع شد و شمار زیادی را از پای در آورد. در ۱۲۹۶ پاپ بندیکت پانزدهم برای نخستین بار در تاریخ کلیسای کاتولیک کل قوانین و اصول حقوقی کاتولیک را در یک متن گردآوری و منتشر کرد. در ۱۳۰۶ شرکت فورد تولید خودروی فورد مدل تی را متوقف کرد و مدل آ را جایگزین آن کرد، و در ۱۳۰۹ برج کرایسلر با بلندی ۳۱۹ متر که در آن زمان بلندترین بنای ساخت دست بشر بود، در نیویورک افتتاح شد.

جنگ تسوشیما: بالا راست: رزمناو ژاپنی آساشی (جلوی تصویر) بر کشتیهای روسی آتش می‌بارد

بالا چپ: رزمناوهای روسی، پایین راست: رزمناو آساشی

در ششم خرداد سال ۱۳۱۲ والت دیسنی کارتون سه خوک کوچولو را منتشر کرد. آواز مشهور «کی از گرگ بد گنده می ترسه؟» در آن گنجانده شده بود. در ۱۳۲۰ که تنور جنگ دوم جهانی داغ بود، رزمنان آلمانی بیسمارک در اقیانوس آتلانتیک غرق شد و ۲۱۰۰ سرنشینش کشته شدند. در ۱۳۳۷ فانوم اف ۴ برای نخستین بار پرواز کرد، در ۱۳۸۰ گروه اسلامگرای ابوسیف بیست نفر را در جزیره‌ی پالاوان فیلیپین ربودند و تا دو سال بعد همچون گروگانی نگه داشتند و در ۱۳۹۵ اوباما نخستین رئیس جمهور ایالات متحده بود که از یادمان شهدای هیروشیما دیدار کرد.

در ششم خرداد ماه چند تن از ایرانیان نامدار و وابستگان به حوزه‌ی تمدن ایرانی زاده شده‌اند. در میانشان مهمتر از همه ابن خلدون مورخ و فیلسوف مغربی است که در ۷۱۱ خورشیدی به دنیا آمد. در دوران معاصرمان محمد علی خان تربیت مشروطه‌خواه نامدار در ۱۲۵۶ زاده شد و شهرداد روحانی موسیقی‌دان هم در ۱۳۳۳ پا به گیتی نهاد. درگذشتگان این روز عبارتند از توماس مونستر عارف آلمانی (۹۰۴)، ژان کالون متأله پروتستان (۹۴۳)، نیکولو پاگانینی ویولونیست (۱۲۱۹)، روبرت کخ (۱۲۸۹) و جواهر لعل نهرو (۱۳۴۳).

ابن خلدون

شهرداد روحانی

محمدعلی خان تربیت